Luna colindelor

(Daniela Caraman Fotea, 10 decembrie 2007)

Am auzit nu o dată afirmația potrivit căreia, luna decembrie îi aparține în show bizz, lui **Ștefan Hrușcă**; nu pentru că este aniversat la 8 decembrie (s-a născut în 1957, la Ieud, în Maramureșul istoric), ci datorită colindelor sale înregistrate pe disc încă din 1990 și prezentate mai apoi în turneu anual, devenit o tradiție.

Chiar dacă Hrușcă debuta cu o asemenea muzică – Raza cerului senin, se numea piesa cu care s-a produs în 1981, la Cenaclul Flacăra condus de Adrian Păunescu (unde altundeva s-ar fi putut cînta un asemenea repertoriu?), ideea prelucrării colindelor ținutului îi aparține altui maramureșan – Ion Zubașcu, ziarist, poet, dar și unul dintre oamenii cu chitara. La Hrușcă s-a produs însă „explozia" creativă; prin șlefuire fină în simetrie și simț al echilibrului asupra melodicii ancestrale cu rezonanță și în imaginația modernă. Pentru că sentimentele nu au istorie, ea istoria, fiind în ultimă instanță și o „știință a prezentului". Și cum se scrie într-un foarte recent apărut tratat de istoria comunicării „demersul istoric este un alt fel de a intemeia perspectiva, de a găsi răspunsuri sau fragmente de răspunsuri la problemele pe care le pune prezentul sau le prefigureaza ziua de mîine". Și colindele lui Hrușcă le limpezesc.

Folk-ul autohton are o vîrstă prea fragedă și prin urmare nu s-ar putea constitui în istorie, dar ar fi contraperformant să nu consemnez, să reafirm contribuția lui Ștefan Hrușcă la aceea a genului. Pentru că în afara coordonatelor colindelor, el a semnat un repertoriu bogat, interpretat solo sau alături de Vasile Șeicaru și Victor Socaciu, oferind evergreen-uri: să amintesc doar de Rugă pentru părinți, Un copac cu flori, de piesele scrise pe versurile regretatului George Țărnea.

Ștefan Hrușcă s-a stabilit din decembrie 1991 în Canada. Și acolo, calitatea sa de performer fiind consolidată tot de interpretarea colindelor, acceptate, dorite și la Chicago, Detroit, Cleveland, Ottawa, Toronto ori Montreal. De ce? Modul în care artistul își reeditează trăirea interioară încurajează meditația asupra sacrului, experiența spirituală; în mod anume, colindul ajută apropierii de ceea ce se află dincolo de concret. Asemeni muzicii cu importanță rituală, se hrănește cu sentimente, cărora le oferă conceptualitatea. Colindele maramureșene datorate lui Ștefan Hrușcă, o cred eu, alungă obișnuința de a ne mulțumi cu nimicuri (și în muzică), aducîndu-ne totodată aminte că viața este o... respirație în veșnicie.